

بررسی مقاومت آنتی بیوتیکی باکتری های پاتوژن جداسده از تجهیزات پزشکی و محیط بیمارستان در مرکز آموزشی درمانی ولیعصر اراک در سال ۱۳۹۲

نونا طاهری^۱
حمید ابطحی^۲
علیرضا آموزنده نوباده^۲
نادر زرین فر^۳
احسان الله غزنوی راد^۴

چکیده

سابقه و هدف: عفونت های بیمارستانی یک مشکل عمدۀ جهانی هستند. محیط بیمارستان مخزنی برای پاتوژن های بیمارستانی می باشد. هدف از این مطالعه بررسی میزان شیوع و تعیین شاخص های مقاومت آنتی بیوتیکی در باکتری های جداسده از محیط و تجهیزات پزشکی در بیمارستان ولیعصر اراک می باشد.

مواد و روش ها: ۲۱۰ نمونه از بیمارستان جمع آوری و تعیین هویت گردید. Staphylococcus ها از نظر مقاومت القایی نسبت به کلیندامایسین با روش DZone D و حساسیت به نونکومایسین با محیط مولر هینتون آگار و E test بررسی شدند. حساسیت این سویه ها نسبت به سفوکسیتین و اگزاسیلین با روش دیفیوژن و تأیید این مقاومت با بررسی ژن meCA با روش PCR مورد بررسی قرار گرفت. باسیل های گرم منفی از نظر تولید ESBL با روش استاندارد، مقاومت بتلاکتامازی AmpC با روش MHT و متالوبتلاکتامازی توسط Amp C disk test حاوی ایمپن و ایمپن + EDTA بررسی شدند.

یافته ها: از ۲۱۰ نمونه گرفته شده، ۴۰ ایزوله به دست آمد که (۲۴ درصد) ۱۸۵ نمونه مربوط به staphylococcus ها می باشد (۷۳/۵ درصد) ۱۳۶ نمونه staphylococcus ها مقاوم به سفوکسیتین و اگزاسیلین بوده و مقاومت القایی به کلیندامایسین در آن ها (۲۵ درصد) ۴۶ گزارش شده است. از طرفی دو نمونه Staphylococcus epidermidis مقاوم به نونکومایسین بودند. هم چنین ژن Sa442 در Staphylococcus aureus در MRSA meCA و ژن Ox51 در Acinetobacter baumannii گردید. فراوانی باکتری های گرم منفی (۲۳ درصد) ۵۵ گزارش شد. ژن OX51 در Klebsiella pneumoniae تولید کننده ESBL بودند. تعداد (۳۳/۳۳ درصد) ۶ از نمونه Klebsiella pneumoniae مثبت گزارش شدند. از باسیل های غیر تخمیری ۱۵ گرم منفی (۱۰۰ درصد) ۴۰ ایزوله اتروباکتریا سه تولید کننده ESBL بودند.

غیر تخمیری (۶۰ درصد) ۹ از باسیل های MHT مثبت گزارش شدند.

استنتاج: با توجه به این بررسی، حضور میکروارگانیسم ها در محیط بیمارستان ولیعصر اراک و بروز و افزایش مقاومت های آنتی بیوتیکی در آن ها به عنوان یک مشکل عمدۀ مطرح می باشد. می توان با تعیین پاتوژن های احتمالی در بیمارستان و تعیین الگوی شاخص های مقاومت آنتی بیوتیکی به پزشکان، در انجام درمان موفق بیماران کمک نمود.

واژه های کلیدی: عفونت های بیمارستانی، باکتری های پاتوژن، شاخص های مقاومت آنتی بیوتیکی

مقدمه

عفونت های بیمارستانی به عنوان یک مشکل عمدۀ جهانی مطرح هستند. این عفونت ها به عنوان عفونت بیمارستان نیز مطرح بوده که پس از پذیرش بیمار در

E-mail: ghaznaviehs@yahoo.com

مولف مسئول: احسان الله غزنوی راد - اراک: میدان بسیج، دانشگاه علوم پزشکی اراک گروه میکروب شناسی

۱. کارشناسی ارشد میکروب شناسی پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران

۲. داشیار، مرکز تحقیقات پزشکی مولکولی، گروه میکروب شناسی و ایمنی شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران

۳. گروه بیماری های عفونی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران

۴. استادیار، مرکز تحقیقات پزشکی مولکولی، گروه میکروب شناسی و ایمنی شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱۰/۲۲ تاریخ ارجاع چهت اصلاحات: ۱۳۹۲/۱۲/۲۴ تاریخ تصویب: ۱۳۹۳/۲/۲۶

کنده می باشد. کاهش باکتری ها در سطوح بیمارستان باعث اختلال در زنجیره عفونت و کنترل عفونت های بیمارستانی می گردد^(۶). در هنگام مشاهده هر نوع عفونت بیمارستانی درمان ضروری بوده و چون دریافت نتایج کشت و آنتی بیوگرام از آزمایشگاه مدت زمانی به طول می انجامد، لذا در اکثر موارد شروع درمان به صورت تجربی می باشد؛ بنابراین داشتن الگویی از میکروارگانیسم های شایع در هر بیمارستان و شاخص های مقاومت آنتی بیوتیک آن ها می تواند در انتخاب نوع آنتی بیوتیک مخصوصاً در هنگام درمان امپریکال به پژوهش کمک کننده باشد. از بین مقاومت های رایج در بین باکتری ها می توان به مقاومت نسبت به متی سیلین و اگزاسیلین و مقاومت القایی نسبت به کلیندامایسین در جنس Staphylococcus اشاره نمود. و نکومایسین اغلب برای تمامی عفونت های Staphylococcus aureus مقاوم به متی سیلین تجویز می شود. ظهور Staphylococcus های مقاوم نسبت به و نکومایسین از مشکلات عمدۀ در درمان این باکتری ها می باشد که با آن روبرو خواهیم شد^(۷). هم چنین مقاومت های شایع در بین انتروبیاکتریاسه ها و باسیل های گرم منفی غیر تخمیری نیز شامل مقاومت بتالاکتامازی طیف وسیع ESBL، مقاومت AmpC و مقاومت کار با پنمازی می باشد^(۸-۱۰). با توجه به این که در حال حاضر میزان شیوع عفونت های بیمارستانی در مرکز آموزشی درمانی ولی عصر اراک بالا می باشد^(۱۲)، هدف از این مطالعه بررسی میزان شیوع و تعیین شاخص های مقاومت آنتی بیوتیکی در باکتری های جداد شده از محیط و تجهیزات پژوهشی در بخش های مختلف بیمارستان ولیعصر اراک می باشد.

مواد و روش ها

در این مطالعه ۲۱۰ نمونه طی یک سال از فروردین تا اسفند ۱۳۹۲، از تمام بخش های بیمارستان شامل (ICU، جراحی، اورژانس، عفونی، دیالیز، ارتوپدی)،

بیمارستان (۴۸ یا ۷۲ ساعت) یا طی دوره ای مشخص (۱۰ تا ۳۰ روز) پس از تحریص رخ می دهد و شامل عفونت هایی می باشد که در هنگام پذیرش بیمار در بیمارستان وجود ندارد بلکه در طول اقامت بیمار در بیمارستان به وجود می آیند^(۱). (عفونت بیمارستانی از ۵/۲ تا ۱۰ درصد متغیر بوده و طی ۲۰ سال (تا سال ۱۹۹۵) ۳۶ درصد افزایش یافته است^(۱). به گفته سازمان بهداشت جهانی، ۵ تا ۱۰ درصد بیماران بستری در بیمارستان های کشورهای توسعه یافته، به یک عفونت بیمارستانی مبتلا شده که این رقم در کشورهای در حال توسعه به ۲۵ درصد می رسد. طبق بررسی های انجام شده، عفونت ادراری شایع ترین و پنومونی کشنده ترین عفونت های بیمارستانی محسوب می شود، گرچه در بعضی از مراکز، عفونت بیمارستانی دستگاه گردش خون، علت اصلی مرگ بیماران می باشد.

این عفونت ها از جنبه های مختلف از جمله مرگ و میر و بیماری زایی در بیماران و افزایش طول مدت بستری بیماران در بیمارستان و افزایش هزینه های ناشی از طولانی شدن اقامت بیماران، اقدامات تشخیصی و درمانی حائز اهمیت می باشند. منابع عفونت ممکن است پرسنل، بیماران، ملاقات کنندگان و یا محیط بی جان مانند وسائل و تجهیزات پژوهشی باشد و میکروارگانیسم های این منابع می توانند از طریق تماس مستقیم یا غیرمستقیم به یک میزبان جدید منتقل شوند^(۲) مطالعات بسیاری سطوح و تجهیزات بیمارستان را به عنوان مخزنی برای پاتوژن های بیمارستانی بر شمرده و بسیاری از عفونت های بیمارستانی از جمله عفونت های ایجاد شده Staphylococcus، Klebsiella، Enterobacter، Acinetobacter را به علت توانایی باکتری در باقی ماندن در سطوح و تجهیزات بیمارستان می دانند^(۳-۵). شناسایی منابع احتمالی میکروارگانیسم ها می تواند به عنوان منابع بالقوه ایجاد کننده عفونت به ویژه در شیوع ناگهانی عفونت ها در بیماران و تلاش در جهت از بین بردن این منابع در کنترل عفونت های بیمارستانی کمک

بررسی قرار گرفتند. همچنین تعیین و تأیید مقاومت در این دسته از باکتری‌ها توسط بررسی حضور ژن *mecA* با روش PCR انجام گرفت. سپس این دسته از باکتری‌ها جهت بررسی مقاومت القایی نسبت به کلیندامایسین با روش D.Zone مورد ارزیابی قرار گرفتند. حساسیت باکتری‌های جنس *Staphylococcus* نسبت به ونکومایسین با استفاده از محیط مولر هیلتون آگار حاوی (۳ μ g/ml) بررسی شد تا در صورت مقاوم بودن حداقل دوز مهارکنندگی آنتی بیوتیکی با استفاده از آزمون E-test بررسی شود(۱۵). باکتری‌های خانواده انتروباکتریاسه از نظر تولید بتالاکتامازهای وسیع الطیف (ESBL) با روش استاندارد مطابق با معیارهای CLSI مورد بررسی قرار گرفتند. بدین منظور از دیسک‌های سفتازیدیم، سفوتاکسیسم همراه با مهارکنندگهای بتالاکتامازی سفتازیدیم—کلاولانیک اسید و سفوتاکسیسم کلاولانیک اسید استفاده شد. ایزوله‌هایی که مقاومت آن‌ها با اثر کلاولانیک اسید مهار گردید به عنوان ESBL در نظر گرفته شدند. باکتری‌های مقاوم به سفتازیدیم و سفوتاکسیسم همراه با کلاولانیک اسید و همچنین مقاوم به سفوکسیتین از لحاظ حضور مقاومت بتالاکتامازی AmpC disk test مورد بررسی قرار گرفتند. نهایتاً سویه‌هایی که قطر هاله عدم رشد آن‌ها برای آنتی بیوتیک‌های خانواده کاربپنم به صورت مقاوم یا نزدیک به مقاوم مشاهده گردید. از نظر وجود مقاومت کاربپنمازی، توسط MHT(modified hodge test) و از نظر وجود مقاومت متالوبتالاکتامازی توسط نوار E-test حاوی ایمپین و ایمپین به اضافه EDTA مورد بررسی قرار گرفتند. hodge یک روش فنوتیپی برای شناسایی فعالیت کاربپنماز می‌باشد. اساس این روش غیرفعال سازی کاربپنم توسط کاربپنماز است. در این روش روی یک پلیت یک سویه تولید کننده کاربپنماز را در کنار یک سویه حساس به کاربپنم و در حضور کاربپنم کشت می‌دهند، انتقال ژن‌های کاربپنماز باعث از بین رفتن

سوختگی، اعصاب، اتاق عمل) جمع آوری گردید. نمونه‌گیری از سطوح و وسایل پزشکی انجام گرفت، به این صورت که سوآب استریل را با سرم فیزیولوژی استریل آغشته کرده و از سطح مورد نظر با حرکت چرخشی و یک طرفه سوآب، نمونه‌برداری صورت گرفت، سپس سوآب داخل امیلی لیتر سرم فیزیولوژی استریل انتقال داده شد. نمونه‌های جمع آوری شده تحت شرایط استریل به آزمایشگاه منتقل شدند، سپس از سرم فیزیولوژی در محیط بلادآگار کشت انجام گرفت. پلیت‌های به مدت ۲۴ ساعت در دمای ۳۷ درجه گرم‌گذاری شدند. پس از مشاهده رشد بر روی محیط‌های تمام کلندی‌های ایزوله رشد یافته، بر روی محیط‌های بلادآگار و مکانکی آگار کشت داده شدند و پس از رشد و به دست آوردن چندین کلندی از باکتری مجھول لام تهیه شد و رنگ آمیزی گرم انجام گرفت. باکتری‌های گرم مثبت با تست‌های کاتالاز، کواگولاز، Dnase، تخمیر قند مانیتول و بررسی تولید اوره آز و استفاده از دیسک‌های تشخیصی باسیتراسین، فورازولیدون، نووپیوسین در حد جنس و گونه تعیین هویت شدند. باکتری‌های گرم منفی با تست‌های بیوشیمیایی نظری TSI، IMVIC، اکسیداز، لایزین دکربوکسیلаз و فنیل آلانین آمیناز در حد جنس و گونه تعیین هویت شدند. برای تعیین هویت باکتری‌های گرم منفی از سیستم Biomerieux، France استفاده شد(۱۳). باکتری‌های *Staphylococcus API* با استفاده از *Acinetobacter baumannii* و *aureus* واکنش زنجیرهای پلیمراز (PCR)، ژن sa442 و ox51 تأیید گردیدند(۱۰، ۱۴)؛ سپس شاخص‌های مقاومت آنتی بیوتیکی باکتری‌های جدادشده مورد بررسی قرار گرفت. به این ترتیب که ابتدا *Staphylococcus aureus* و *Staphylococcus* های کواگولاز منفی از نظر حساسیت به سفوکسیتین و اگزاسیلین توسط روش دیسک دیفیوژن (کربی-بائز) مطابق با معیارهای مؤسسه استانداردهای آزمایشگاهی و بالینی (CLSI) مورد

به مدت یک ساعت الکتروفورز شد. سپس ژل با استفاده دستگاه (Cambridge d5520N) UVI tec نور ماوراء بنفش مورد ارزیابی قرار گرفت. از نشان گر وزن 100bp ladder برای تخمین اندازه قطعه ها استفاده شد.

یافته ها

در این مطالعه از مجموع ۲۱۰ نمونه گرفته شده که برخی مکان ها فاقد آلدگی بوده و برخی آلدوه به چند نوع میکروارگانیسم بودند، در مجموع ۲۴۰ ایزوله به دست آمد که از این میان (۷۷/۰۸ درصد) مربوط به باکتری های جنس *Staphylococcus* می باشد و از بین باکتری های این جنس، (۸/۱۰ درصد) ۱۵ *Staphylococcus aureus*، (۲۹/۱۸ درصد) ۵۴ *Staphylococcus epidermidis* (۳۵/۶۷ درصد)، ۶۶ و *Staphylococcus haemolyticus* (۲۷/۲ درصد)، دادند (جدول شماره ۲، جدول شماره ۳). لازم به ذکر است که باکتری های ساپروفیت مانند میکروکوک، دیفترویید و مخمرها از مطالعه خارج گردیدند.

هاله عدم رشد در کنار سویه حساس شده که این امر بیان گر القای مقاومت از سویه مقاوم به سویه حساس می شود (۱۶، ۱۷).

استخراج PCR و DNA

استخراج DNA در ایزوله های *Staphylococcus aureus*, *Acinetobacter baumannii* کیت io flux bioerB محصول کره جنوبی مطابق با دستورالعمل شرکت سازنده صورت پذیرفت. پس از تخلیص ژنوم باکتری از پرایمر ۱۰۸bp برای شناسایی ژن Sa442، از پرایمر های ۱۶۰bp برای شناسایی ژن meCA و برای شناسایی اسیتوباکتر بائومانی از پرایمر های ۴۵۱bp Ox51 به طول ۵۰ میکرولیتر از استفاده گردید (۱۸). مقادیر به کار رفته برای تمامی نمونه ها در حجم ۵۰ میکرولیتر شامل: ۲ میکرولیتر از استخراج شده به عنوان الگو، ۱ میکرولیتر از پرایمر رفت، ۱ میکرولیتر از پرایمر برگشت (۱۰ پیکومول)، ۲۵ میکرولیتر از 2XTaq Master mix (vivantis)، ۲۱ میکرولیتر آب مقطر دو بار تقطیر می باشد. بعد از اتمام واکنش PCR، محصول PCR بر روی ژل آگارز ۱ درصد رنگ شده با Safe dye، با ولتاژ ۸۵

جدول شماره ۱: پرایمر و برنامه دمایی PCR

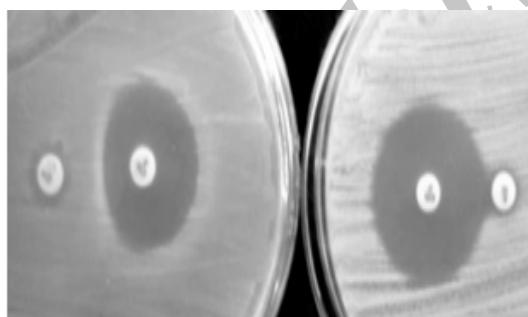
Target gene	Primer/Sequence(5 to 3)	PCR condition	PCR fragment size	Reference
Sa442	F:AACTTGTGCGTACACGATATCTTCAGC R:CGTAATGAGATTTCAGTAGATAATACAACA	40s 95°C, 40 s 55°C, 40 s 72°C	108	(21)
mecA	5' F:TCCAGATTACAACCTCACCGAG 5' R:CCACTTCATATCTTGTAACG	30s 94°C, 30 s 53°C, 60 s 72°C	160	(21)
Ox51	F: TAACTTTGATGGCCTTG R: TGGATTGCACTTCATCTGG	25s 94°C, 40 s 52°C, 50 s 72°C	451	(22)

جدول شماره ۲: فراوانی انواع باسیل های گرم منفی به تفکیک محل نمونه گیری

Alcaligenes	A. Liflee	A. baumannii	Enterobacter spp	K. oxytoca	K. pneumoniae	Number of Isolat	Sample site
-	-	۲	۲	-	-	۶	Suction
-	۱	۱	-	-	-	۲	Shock machine
-	-	۱	-	-	-	۱	Ventilator
-	-	-	-	-	۲	Ambu bag	
-	-	-	-	۱	۳	۴	Oxygen
۱	۱	۲	۴	-	۷	۱۶	Capsule patientsbed
-	-	-	-	-	۵	۵	Patients cabiner
-	-	-	-	۱	۱	۲	Food trolley
-	-	-	-	-	۲	۲	Tap & sink
-	-	-	۲	-	۶	۸	Refrigerator
۱	-	۲	-	-	۴	۷	Nurses station
۴ (۷/۳)	۲ (۳/۶)	۹ (۱۴/۵)	۸ (۱۴/۵)	۲ (۳/۶)	۲۰ (۵۴/۵)	۵۵	Total(%)

جدول شماره ۳: فراوانی انواع کوکسی های گرم مثبت به تفکیک محل نمونه گیری

S. haemolyticus	S. saprophyticus	S. epidermidis	S. aureus	Number of isolate	sample site
۲	۲	۲	۱	۷	Suction
۲	۲	۲	-	۶	Blood pressure cuff
۲	۱	-	-	۱	Dialysis
۲	۴	۲	-	۸	machine ECG machine
۲	۲	۲	۱	۷	Shock machine
۱	۱	-	-	۳	Spirometry & Echo machine
۱	-	۱	-	۲	Laryngoscope
۱	۳	۳	-	۷	ventilator
۱	۱	۱	۱	۴	Ambu bag
۱	-	۱	۱	۳	Respiratory tube
۲	-	-	-	۱	Ups
۱۸	۱	۵	-	۹	Oxygen capsule
۲	۲	۱۲	۴	۴۶	Patients'bed
۱	۱۲	۳	۲	۱۲	Patients'cabiner
۱	۴	-	۱	۲	Baseline serum
۲	-	-	-	۱	Weight cuff
۲	-	۱	-	۴	Food trolley
۱	۱	۱	-	۴	Drug trolley
۱	۱	۱	-	۳	Tap & Sink
-	۱	۱	-	۲	Chair
۷	-	۳	۱	۱۱	Radiator
-	۱	۲	۱	۴	Refrigerator
۱	۱	-	-	۲	Wall plug
۱۰	۵	۷	۱	۲۳	Door handle
۲	۱	۲	-	۵	Computer keyboard
-	۳	۱	۱	۵	Floor
۶۶ (۳۵/۸۶)				۱۸۴	total(%)
۴۶ (۲۶/۶۳)					
۵۴ (۳۴/۲۹)					

تصویر شماره ۱: تست D-zone جهت شناسایی مقاومت القایی نسبت به کلیندامایسین

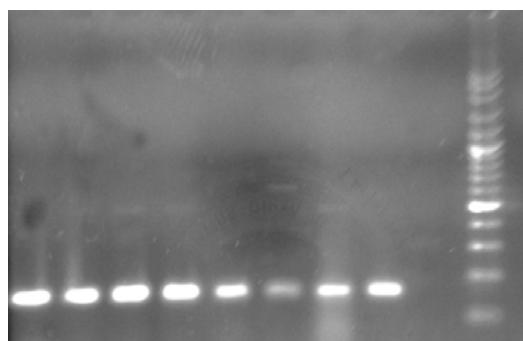
دو نمونه *Staphylococcus epidermidis* با روشن غربالگری در محیط مولر هیتون آگار نسبت به ونکومایسین مقاوم تشخیص داده شدند که با استفاده از نوار MIC، میزان حداقل غلظت بازدارندگی رشد برای این دو ایزوله بیش تر از $256 \mu\text{g}/\text{ml}$ تشخیص داده شد (تصویر شماره ۲).

باکتری های جنس *Staphylococcus* از لحاظ حساسیت به سفوکسیتین و اگزاسیلین به دو گروه حساس و مقاوم تفکیک شدند، به این ترتیب که ایزوله های *Staphylococcus aureus* ۷۴/۶۶ درصد، *Staphylococcus haemolyticus* ۴۹ و *Staphylococcus saprophyticus* ۴۰ درصد و *Staphylococcus epidermidis* ۷۴/۰۷ درصد به سفوکسیتین و اگزاسیلین مقاوم بودند. هم چنین فراوانی مقاومت القایی نسبت به کلیندامایسین در بین این ۱۸۵ ایزوله به ترتیب شامل: *Staphylococcus aureus* ۲۰ درصد، *Staphylococcus epidermidis* ۲۲/۲ درصد، *Staphylococcus haemolyticus* ۳۵ درصد و *Staphylococcus saprophyticus* ۸ درصد می باشد (تصویر شماره ۱).

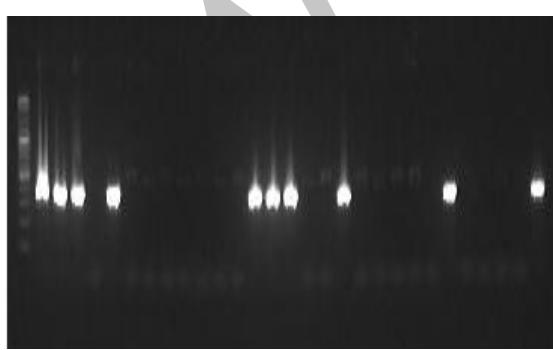
گردید. بدین ترتیب تمام سویه های تشخیص داده شده با روش های فتوتیپی، با شناسایی این ژن تأیید شدند (تصویر شماره ۵).

تصویر شماره ۳: الکتروفوروز ژل آگاروز ۱ درصد برای محصول تکثیر یافته ژن Sa442 (قطعه ۱۰۸) (جفت بازی) به وسیله PCR

تصویر شماره ۴: الکتروفوروز ژل آگاروز ۱٪ برای محصول تکثیر یافته ژن mecA (قطعه ۱۶۲) (جفت بازی) به وسیله PCR

تصویر شماره ۵: الکتروفوروز ژل آگاروز ۱٪ برای محصول تکثیر یافته ژن OX51 (قطعه ۴۲۶) (جفت بازی)

تصویر شماره ۶ اشاره نشده است.

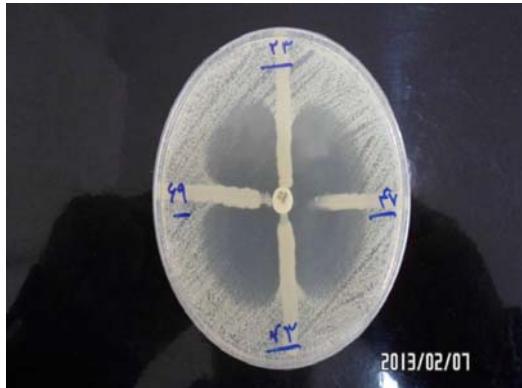

تصویر شماره ۲: نوار E_ttes جهت اندازه گیری حداقل غلظت بازدارندگی نسبت به و نکومایسین

قابل ذکر است که ژن Sa442 در تمام سویه های Staphylococcus aureus شناسایی گردید و به این ترتیب تمام سویه هایی که با روش های فتوتیپی تشخیص داده شده بودند تأیید گردیدند (تصویر شماره ۳). وجود ژن mecA در تمام سویه های مقاوم به متی سیلین در جنس Staphylococcus به جز یک مورد Staphylococcus Saprofyticus و یک مورد Staphylococcus haemolyticus تأیید گردید. البته این دو ایزوله علی رغم داشتن خصوصیات فتوتیپی به عنوان نمونه های حساس تلقی گردیدند (تصویر شماره ۴).

با توجه به روش های تشخیصی اعمال شده، باکتری های گرم منفی شامل خانواده آتروباكتریاسه به میزان (۱۶/۹۹) ۴۰ درصد و باسیل های گرم منفی غیر تخمیری به میزان (۶/۲۵) ۱۵ می باشد که از Enterobacteriaceae بین باکتری های خانواده Klebsiella pneumonia (۷۵ درصد) ۳۰، Klebsiella pneumonia (۵ درصد) ۲۰ Enterobacter (۸ درصد) ۲۰ Klebsiella oxytoca می باشند و در بین باسیل های گرم منفی aerogenes غیر تخمیری یافت شده نیز (۶۰ درصد) ۹ Acinetobacter baumannii (۱۳/۳۳) ۲ درصد و Acinetobacter lwoffii (۲۶/۶۶) ۴ درصد Alcaligenes faecalis یافت شدند. ژن Ox51 در تمام سویه های Acinetobacter baumannii شناسایی

AmpC و تصویر سمت چپ نشان دهنده ایزوله ای که به وسیله این روش از نظر تولید آنزیم AmpC منفی شده است

تصویر شماره ۸: تست MHT جهت بررسی مقاومت کارباپنمازی

تصویر شماره ۹: نوار IMD E-test طرفی از نوار است که دارای ایمپن+ EDTA می باشد و IMI طرفی از نوار است که فقط حاوی ایمپن می باشد

بحث

پیدایش عفونت های بیمارستانی به ویژه عفونت های مقاوم به انواع آنتی بیوتیک ها به یکی از مشکلات عمده در بیمارستان ها تبدیل شده است. سطوح و تجهیزات بیمارستانی از مکان های مناسب جهت کلونیزاسیون میکروار گانیسم ها به شمار می روند. در این مطالعه و سایر مطالعات انجام گرفته انواعی از باکتری ها از این مناطق جدا سازی شده اند. فراوانی باکتری ها در این قسمت ها بیان گر توانایی آن ها در باقی ماندن در سطوح بی جان می باشد. به عنوان مثال قادر است ۳ تا ۶ ماه در خون خشک Staphylococcus

تصویر شماره ۶: باکتری تولید کننده ESBL، دیسک سمت چپ CAZ/CLV، دیسک سمت راست CAZ

از لحاظ تولید بتا لاکتاماز های وسیع الطیف، از میان ۱۵ باسیل گرم منفی غیر تخمیری، (۱۰۰ درصد) ۹ Acinetobacter baumannii (۱۰۰ درصد) ۲ Alcaligenes, Acinetobacter lwoffii ۶۰ و از بین ۴۰ ایزوله خانواده انترباکتریا سه (۱۰۰ درصد) ۱۸ Klebsiella pneumoniae (۱۰۰ درصد) ۲ Enterobacter ۷۵, Klebsiella oxytoca aerogenes تولید کننده ESBL بودند (تصویر شماره ۶). از لحاظ تولید C، AmpC (۳۳/۳۳ درصد) ۶ ایزوله از بین ۱۸ ایزوله Klebsiella pneumoniae مثبت بودند (تصویر شماره ۷). عدد از ۹ ایزوله Acinetobacter ۳ مثبت بودند که از بین آن ها ۳ MHT تست مثبت baumannii بودند (تصویر شماره ۸). عدد ایمی پنم EDTA+ مثبت گزارش شد (تصاویر شماره ۹ و ۱۰).

تصویر شماره ۷: تست AmpC test disk جهت شناسایی مقاومت AmpC. تصویر سمت راست نشان دهنده ایزوله تولید کننده

عرض با این عفونت ها هستند(۲۱). در مطالعه انجام شده توسط Battue و همکاران در سال ۲۰۰۷، بیش ترین ارگانیسم در عفونت های ناشی از کاتر در ICU کوکسی های گرم مثبت بودند که نیمی از آن ها به Staphylococcus های کوآگولاز منفی اختصاص داشت(۲۲). شیوع بالای Staphylococcus های مقاوم به متی سیلین در محیط بیمارستان همراه با شیوع بالای عفونت های MRSA در این بیمارستان حاکی از این امر است که بیماران دارای ریزش باکتری (بیماران بخش جراحی، بخش ارتپیدی) به خوبی محافظت نگردیده و با انتشار این دسته از میکروارگانیسم ها در محیط بیمارستان زمینه انتقال آن ها را توسط کارکنان سیستم های بهداشتی درمانی، همراهان بیمار و یا تماس خود بیماران فراهم می کند. در سال ۱۹۹۲ انتقال کانثیوگیشن ژن VanA از انتروکوک به استافیلوکوکوس اورئوس در محیط آزمایشگاه به اثبات رسید و در سال ۱۹۹۷ staphylococcus aureus (VISA) Intermediate Vancomycin زمانی که در ژوئن و در سال ۲۰۰۲ اولین ایزوله کلینیکی staphylococcus aureus با میزان مقاومت بالا به ونکومایسین ($MIC \geq ۳۲ \mu\text{g/ml}$) از بیماری در ایالت میشیگان جدا شد، پیش بینی مقاومت به ونکومایسین از طریق انتقال ژن VanA انتروکوک ها به Staphylococcus aureus سوش های Vancomycin Staphylococcus aureus به وجود آمدند(۲۳). تعداد ۲۰ ایزوله Staphylococcus aureus مقاوم به ونکومایسین در جهان شناخته شده که از این میان ۳ ایزوله مربوط به ایران است. این ایزوله ها توسط علی قلی در بیمارستان امام خمینی تهران در سال ۲۰۰۸، توسط دزفولیان در تهران در سال ۲۰۱۲ و توسط عظیمیان و همکاران در سال ۲۰۱۲ در اصفهان شناسایی شدند(۲۴، ۲۵) در مطالعه ای از بین ۱۰۳۰ ایزوله کوکسی گرم مثبت جمع آوری شده از بیمارستان های بزرگ تهران و چندین

شده و سطوح پارچه ای و ۴ هفته روی سایر سطوح زنده بماند(۲، ۳). هم چنین Acinetobacter می تواند ۱۶ هفته در سطح خشک محیط باقی مانده و ۹ روز بعد از ترخیص بیمار مبتلا به این باکتری از تخت بیمار قابل جداسازی می باشد(۱۹). در این بررسی بیش ترین درصد گونه های مختلف باکتری ها از تخت بیماران جدا شد که می تواند به دلیل طولانی بودن زمان تماس بیماران با آن باشد.

در بررسی شاخص های مقاومت آنتی بیوتیکی در این مطالعه، درصد بالای مقاومت به متی سیلین در باکتری های جنس Staphylococcus و مقاومت ESBL در باسیل های گرم منفی و درصد کم تری از مقاومت Klebsiella pneumoniae AmpC گزارش شد و مقاومت کاربپنمازی در باسیل های گرم منفی غیر تخمیری بیان گر افزایش روزافزون شاخص های مقاومت در این میکروارگانیسم ها می باشد. در مطالعه ای که در سال ۲۰۱۱ توسط اکرامی و همکاران در ۷ بیمارستان اهواز انجام گرفت، ۵۰ درصد از باکتری های جدا شده از محیط از جنس Staphylococcus و ۵۰ درصد شامل باسیل های گرم منفی بودند و از بین باکتری های جنس Staphylococcus (RMSA) بودند(۶). هم چنین در مطالعه ای که در سال ۲۰۱۰ توسط غزنوی و همکاران در مالزی انجام شد، از بین ایزوله های Staphylococcus aureus جدا شده از محیط، ۱۰ درصد از نوع مقاوم به متی سیلین بودند(۲۰). در این بررسی انجام شده، ۴۷ درصد از نوع Staphylococcus aureus و ۷۵ درصد از نوع Staphylococcus های کوآگولاز منفی جدا شده از نوع مقاوم به متی سیلین بودند. در این بررسی های کوآگولاز منفی به تعداد زیاد از محیط جدا شدند. این میکروارگانیسم ها عامل بسیاری از عفونت ها مانند سپسیس می باشد که به ویژه در افراد دارای نقص ایمنی، دخیل هستند. خصوصا بیمارانی که از کاتر یا ایمپلنت استفاده می کنند در

عفونت در نظر داشته باشد و احتیاط لازم را در زمینه اقدامات درمانی به ویژه در تجویز سفالوسپورین های نسل سوم رعایت نماید. در ایزوله هایی که اثر بتالاکتاماز به وسیله کلاولانیک اسید مهار نمی شوند و به سفاماکسین های نیز مقاوم هستند می توانند تولید کننده بالقوه AmpC باشند. در مطالعه ای که در سال ۲۰۰۵ در هند انجام شد از ۲۸۴ ایزوله باکتری های گرم منفی ۸/۱ درصد مولد AmpC بودند(۳۱). در بررسی انجام شده در چین در سال ۲۰۰۸ شیوع AmpC در *Escherichia coli* در مطالعه ۲ درصد گزارش شد(۳۲). در مطالعه منصوری و همکاران در ۳ بیمارستان تهران، از بین ۱۱۵۴ ایزوله *AmpC* دارای *Escherichia coli* Klebsiella در مطالعه ای مشابه از میان ۱۰۰ ایزوله *AmpC* ۱۹ pneumonia درصد دارای *AmpC* بودند(۹). در این بررسی ۳۳/۳۳ درصد از باکتری های جنس *klebsiella pneumonia* نشان دهنده افزایش نسبتاً چشم گیری در بروز این نوع مقاومت نسبت به مطالعات گذشته می باشد. متاسفانه به تشخیص مقاومت AmpC در آزمایشگاه ها کمتر اهمیت داده می شود در حالی که بروز این نوع مقاومت سبب بروز مشکل در درمان عفونت می شود. ایمپین از کاربپنیم ها می باشد که به اثر بتالاکتاماز مقاوم بوده و در درمان عفونت های ناشی از باکتری های تولید کننده ESBL به کار می رود و ظهور آنزیم های *AmpC* از جمله متالوبتاکتاماز ها باعث مقاومت به این دسته از آنتی بیوتیک ها می شود(۳۳). در بررسی انجام شده در سال ۲۰۰۷ که توسط میهندی در بیمارستان طالقانی اهواز انجام شد از ۱۰۰ ایزوله باکتری غیر تخمیری ۴۲ ایزوله مقاوم به ایمپین بودند و از این میان ۸ ایزوله دارای متالوبتاکتاماز بودند(۳۴). در بررسی که در سال ۲۰۰۵ در فرانسه انجام شد ۴۲٪ ایزوله ها تولید کننده متالوبتاکتاماز گزارش شدند(۳۵). در این بررسی ۷۳/۳۳ درصد از باکتری های گرم منفی غیر تخمیری به ایمپین مقاوم بودند که از این میان ۲۷/۲۷

آزمایشگاه تمام باکتری های جنس *Staphylococcus* نسبت به ونکومایسین حساس بودند(۲۶). در این مطالعه فقط دوازده *Staphylococcus epidermidis* حضور این ارگانیسم ها می تواند هشدار دهنده باشد چرا که احتمال انتقال ژن های عامل مقاومت به استافیلوکوکوس ارثروس وجود دارد. با توجه به این که درمان انتخابی امپریکال برای بیماران مبتلا به عفونت های بیمارستانی MRSA و نکومایسین می باشد و درمان های جایگزین مانند Linezolid بسیار گران قیمت می باشد، توصیه می شود که با رعایت اصول استاندارد مثل تجویز به موقع و کافی و هم چنین شستن دست ها از ظهور و انتشار سویه های مقاوم جلوگیری گردد. باکتری های تولید کننده بتالاکتاماز های وسیع الطیف نسبت به تعداد زیادی از آنتی بیوتیک ها مقاوم هستند. در مطالعه ای که در سال ۱۹۹۷ در آمریکا انجام شد از بین ۹۰۶ ایزوله خانواده انترباکتریا سه٪ و در بررسی دیگر که در سال ۲۰۰۱ انجام شد ۸۲٪ از سویه های *Klebsiella* مولد ESBL گزارش شدند(۱۶، ۲۷) در ۵۷/۱۰ مطالعه ای انجام شده در سال ۲۰۰۵ در ترکیه، *Acinetobacter* تولید کننده ESBL بودند(۲۸). در بررسی انجام شده در سال ۲۰۰۶ در آمریکا، ۴۷/۶۱ درصد از سویه های *Acinetobacter* تولید کننده ESBL بودند(۲۹). در این مطالعه ۶۵ درصد از خانواده انترباکتریا سه و ۷۳ درصد از باسیل های گرم منفی غیر تخمیری تولید کننده ESBL بودند. مقایسه بین مطالعات گذشته و هم چنین این بررسی نشان دهنده افزایش روزافزون این مقاومت در طول زمان می باشد. استفاده از انواع کاترها، جراحی ها، مصرف آنتی بیوتیک های وسیع الطیف و طولانی شدن مدت زمان بستری در بیمارستان می توانند از عوامل افزایش سویه های تولید کننده ESBL باشند(۳۰) پزشک باید در چنین شرایطی احتمال دخیل بودن باکتری های تولید کننده بتالاکتاماز ها را در ایجاد

مناسب و به موقع یماران مؤثر است و در کاهش مقاومت های آنتی بیوتیکی نقش به سزایی دارد.^(۳۹) بنابراین لازم است هر بیمارستان طبق برنامه مشخص هر چند وقت یک بار الگوی شاخص های مقاومت آنتی بیوتیکی باکتری های شیوع یافته را پایش کند تا راهنمای مناسبی جهت درمان مناسب عفونت ها برای پزشکان باشد. نتایج این بررسی بیان گر حضور گسترده میکرووار گانیسم های پاتوژن در محیط بیمارستان و درصد بالای شاخص های مقاومت آنتی بیوتیکی در آن ها می باشد. در این مطالعه سعی شده با تعیین پاتوژن های احتمالی در بیمارستان و تعیین الگوی شاخص های مقاومت آنتی بیوتیکی به پزشکان، در انجام درمان موفق بیماران کمک شود و هم چنین گامی مؤثر در جهت کاهش مقاومت های آنتی بیوتیکی و کنترل عفونت برداشته شود.

سپاسگزاری

این مقاله حاصل بخشی از پایان نامه کارشناسی ارشد رشته باکتری شناسی پزشکی خانم نونا طاهری در دانشگاه علوم پزشکی اراک می باشد. نویسندهای این مقاله مرتب تشرکر خود را از معاونت آموزشی این دانشگاه بابت پشتیبانی مالی این تحقیق اعلام می دارند.

درصد دارای متالوبتالاکتاماز می باشد. تجویز نادرست آنتی بیوتیک ها خصوصاً فلورو کینولون ها و کاربپتین ها سبب افزایش این نوع مقاومت می گردد^(۳۶) و کنترل مصرف آنتی بیوتیک نقش مهمی در جلوگیری از ظهور سوش های مقاوم دارد. با توجه به نتایج به دست آمده از این بررسی حضور میکرووار گانیسم ها در محیط بیمارستان و بروز و افزایش انواع مقاومت های آنتی بیوتیکی در آن ها که احتمال بقای آن ها در محیط را افزایش می دهد و جایه جایی و انتقال این میکرووار گانیسم ها در میان پرسنل، ملاقات کنندگان و به ویژه بیماران به عنوان یک مشکل عمده مطرح می باشد. مصرف انواع آنتی بیوتیک ها از جمله آنتی بیوتیک های وسیع الطیف توسط بیماران بستری در بیمارستان می تواند از عوامل مؤثر در افزایش باکتری های مقاوم در محیط بیمارستان به شمار آید.^(۳۷) تجمع باکتری ها در محیط باعث انتقال پلاسمید های حامل ژن های مقاومت از باکتری های مقاوم به باکتری های حساس و در تیجه گسترش مقاومت خواهد شد.^(۳۸) به کارگیری مواد ضد عفونی کننده مناسب و آگاهی از روش صحیح استفاده از آن ها می تواند باعث کاهش عفونت های بیمارستانی شود و هم چنین داشتن اطلاعات کافی از انواع باکتری های شیوع یافته در هر بیمارستان و شاخص های مقاومت آنتی بیوتیکی آن ها در درمان

References

1. Marc F, Force La. The Control of Infections in Hospitals, In: Richard P. Wenzel. Prevention and Control of Nosocomial Infections, 3rd edition, U.S.A. Williams & Wilkins, 1997. 3:17
2. <http://www.cdc.gov/mmwr/preview>.
3. Cataño JC¹, Echeverri LM Szela C. Bacterial contamination of clothes and environmental items in a third-level hospital in Colombia Interdiscip Perspect Infect Dis. 2012; 2012:
507640. doi: 10.1155/2012/507640. Epub 2012 Mar 26
4. Meredith C Faires, David L Pearl, William A Ciccotelli, Karen Straus, Giovanna Zinken, Olaf Berke, Richard J Reid-Smith and J Scott Weese A prospective study to examine the epidemiology of methicillin-resistant Staphylococcus aureus and Clostridium difficile contamination in the general environment of three community hospitals in southern Ontario, Canada BMC Infectious

- Diseases 2012; 12: 290 doi:10.1186/1471-2334-12-290
5. Scheckler WE, Brimhall D, Buck AS, Farr BM, Friedman C, Garibaldi RA, Gross PA, Harris JA, Hierholzer WJ Jr, Martone WJ, McDonald LL, Solomon SL. Requirements for infrastructure and essential activities of infection control and epidemiology in hospitals: A consensus panel report. Society for Healthcare Epidemiology of America. Am J Infect Control. 1998 Feb;26(1):47-60. Review.
  6. Ekrami AR, Kayedani A, Jahangir M, Kalantar E, Jalali M. Isolation of common aerobic bacterial pathogens from the environment of seven hospitals, Ahvaz, Iran. Jundishapur J Microbiol. 2011; 4(2): 75-82.
  7. Hospital antibiotic control measures in the UK. Working Party of the British Society for Antimicrobial Chemotherapy. J Antimicrob Chemother. 1994 Jul; 34(1): 21-42.
  8. Shlaes DM, Gerding DN, John JF Jr, Craig WA, Bornstein DL, Duncan RA, Eckman MR, Farrer WE, Greene WH, Lorian V, Levy S, McGowan JE Jr, Paul SM, Ruskin J, Tenover FC, Watanakunakorn C. Society for Healthcare Epidemiology of America and Infectious Diseases Society of America Joint Committee on the Prevention of Antimicrobial Resistance: guidelines for the prevention of antimicrobial resistance in hospitals. Infect Control Hosp Epidemiol. 1997 Apr;18(4):275.
  9. Struelens MJ. The epidemiology of antimicrobial resistance in hospital acquired infections: problems and possible solutions. BMJ. 1998 Sep 5;317(7159):652-4.
  10. World Health Organization W WHO Global Strategy for Containment of Antimicrobial Resistance Executive Summary World Health Organization
  11. Mojde Safari,¹ Hamid Abtahi, Mana Shojaipoor, Majid Akbari, Ahamadali Poorbabayi¹ Zahedan Journal of Research in Medical Sciences Journal homepage: www.zjrms.ir Determination of the Pattern of Antibiotic Resistance and Investigation of Extended-Spectrum Beta-Lactamase Production of Enterobacteriaceae Isolates of Clinical Specimens Zahedan J Res Med Sci 2012 Oct; 14(8): 33-37
  12. Alireza Japoni-Nejad, Nasim Fardmusavi, Mojdeh Safari, MSc³Hamid Kazemian, Mahsa Tabibnejad, Alireza Amuzandeh Nobaveh, Hamid Abtahie, Journal of Isfahan Medical School Received: 14.05.2013 Vol. 31, No. 249, 3rd Week, October 2013 Accepted: 18.08.2013 Prevalence of Plasmid-Mediated AmpC β -Lactamase Genes in Clinical Isolates of Klebsiella pneumoniae in Arak City, Iran
  13. IranAlireza Japoni-Nejad, Masoomeh Sofian Alex van Belkum, Ehsanollah Ghaznavi-Rad. Jundishapur J Microbiol. 2013 October; 6(8): e9892. Nosocomial Outbreak of Extensively and Pan Drug-Resistant Acinetobacter baumannii in Tertiary Hospital in Central Part of Iran
  14. Rezazadeh M, Yousefi Mashouf R, sarmadyan H, Ghaznavi-Rad E. Antibiotic profile of methicillin-resistant Staphylococcus aureus with multiple-drug resistances isolated from nosocomial infections in Vali-Asr Hospital of Arak. Arak University of Medical Sciences Journal. 2013; 16 (2) :29-37
  15. Ranjbaran M, Zolfaghari M, Japoni-Nejad A, Amouzandeh-Nobaveh A, Abtahi H, Nejad M et al . Molecular Investigation of Integrons

- in *Escherichia Coli* and *Klebsiella Pneumoniae* Isolated from Urinary Tract Infections. *J Mazandaran Univ Med Sci.* 2013; 23 (105) :20-27
16. Favero MS, McDade J, Robertsen JA, Hoffman RK, Edwards RW. Microbiological sampling of surfaces. *J Appl Bacteriol.* 1968 Sep;31(3):336
17. Maple PA, Hamilton-Miller JM, Brumfitt W. World-wide antibiotic resistance in methicillin-resistant *Staphylococcus aureus*. *Lancet.* 1989 Mar 11; 1 (8637): 537-40.
18. Burnham CA, Weber CJ, Dunne WM Jr. Novel screening agar for detection of vancomycin-nonsusceptible *Staphylococcus aureus* *J Clin Microbiol.* 2010 Mar; 48(3): 949-51. doi: 10.1128/JCM.02295-09. Epub 2010 Jan 20.
19. Steward CD, Rasheed JK, Hubert SK, Biddle JW, Raney PM, Anderson GJ, William PP, Brittain KL, Oliver A, McGowan JE, Tenover FC. Characterization of clinical isolates of *Klebsiella pneumoniae* from 19 laboratories using the National Committee for Clinical Laboratory Standards Extended-Spectrum - lactamase Detection Methods. *J Clin Microbiol* 2001; 39:2864-2872.
20. Niakan M, Chitsaz M, Metwaei A. Prevalence of AmpC type extended spectrum beta lactamases genes in clinical isolates of *Klebsiella pneumoniae* *Iranian J Med Microbiology* 2008, 2(2): 1-8.
21. Ghaznavi-Rad E, Nor Shamsudin M, Sekawi Z, van Belkum A, Neela V. simplified multiplex PCR assay for fast and easy discrimination of globally distributed staphylococcal cassette chromosome mec types in methicillin-resistant *Staphylococcus aureus*. *J Med Microbiol.* 2010 Oct; 59(Pt10): 1135-9. doi: 10.1099/jmm. 0. 021956-0. Epub 2010 Jul 8.A
22. Woodford N, Ellington MJ, Coelho JM, Turton JF, Ward ME, Brown S, Amyes SG, Livermore DM. Multiplex PCR for genes encoding prevalent OXA carbapenemases in *Acinetobacter* spp. *-Int J Antimicrob Agents.* 2006 Apr; 27(4):351-3. Epub 2006 Mar 24.
23. Weber DJ, Rutala WA, Miller MB, Huslage K, Sickbert-Bennett E. Role of hospital surfaces in the transmission of emerging health care-associated pathogens:norovirus, *Clostridium difficile*, and *Acinetobacter* species. *Am J Infect Control.* 2010 Jun; 38(5Suppl1): S25-33. doi: 10.1016/j.ajic. 2010.04.196.
24. Ghaznavi- Rad E, Ghasemzadeh-Moghaddam H, Shamsudin MN, Hamat RA, Sekawi Z, Aziz MN, Tavakol M, van Belkum A, Neela V. Environmental contamination in the hospital as a possible source for nosocomial infection withmethicillin-resistant *Staphylococcus aureus*. *Infect Control Hosp Epidemiol.* 2010 Dec;31(12):1302-3. doi: 10.1086/657587. Epub 2010 Oct 28.
25. Elward AM, Fraser VJ. Factors for nosocomial primary bloodstream infection in pediatric intensive care unitpatients: a 2-year prospective cohort study. *Infect Control Hosp Epidemiol.* 2006 Jun;27(6):553-60. Epub 2006 May 31. Risk
26. Bhutta A, Gilliam C, Honeycutt M, Schexnayder S, Green J, Moss M, Anand KJ. Reduction of bloodstream infections associated with catheters in paediatric intensive care unit: stepwise approach. *BMJ.* 2007 Feb 17; 334(7589): 362-5.
27. Noble WC, Virani Z, Cree RG . Co-transfer of vancomycin and other resistance genes from *Enterococcus faecalis* NCTC 12201 to

- Staphylococcus aureus. FEMS Microbiol Lett. 1992 Jun 1;72(2):195-8.
28. Emran Askari, Ahmadreza Zarifian, Mohammad Reza Pourmand, Mahboobeh Naderi-Nasab. jmb.tums.ac.ir High-Level Vancomycin-Resistant Staphylococcus aureus(VRSA) in Iran: A Systematic Review J Med Bacteriol. Autumn 2012; 1 (2): pp. 53-61
29. Azimian A, Havaei SA, Fazeli H, Naderi M, Ghazvini K, Samiee SM, Soleimani M, Peerayeh SN. Genetic characterization of a vancomycin-resistant Staphylococcus aureus isolate from the respiratory tract of a patient in a university hospital in northeastern Iran. J Clin Microbiol. 2012 Nov; 50(11): 3581-5. doi: 10.1128/JCM.01727-12. Epub 2012 Aug 29.
30. Wiener J, Quinn JP, Bradford PA, Goering RV, Nathan C, Bush K, et al. Multiple antibiotic-resistant Klebsiella and Escherichia coli in nursing homes. JAMA. 1999; 281(6): 517-23. Epub 1999/02/18.
31. Coudron PE¹, Moland ES, Sanders CC. Occurrence and detection of extended-spectrum beta-lactamases in members of the family Enterobacteriaceae at a veterans medical center: seek and you may find. J Clin Microbiol. 1997 Oct;35(10):2593-7.
32. Taşlı H, Bahar IH. Molecular characterization of TEM- and SHV- derived extended-spectrum beta-lactamases in hospital-based Enterobacteriaceae in Turkey. Jpn J Infect Dis. 2005 Jun;58 (3): 162-7.
33. Pasterán F, Rapoport M, Petroni A, Faccone D, Corso A, Galas M, Vázquez M, Procopio A, Tokumoto M, Cagnoni V. Emergence of PER-2 and VEB-1a in Acinetobacter baumannii Strains in the Americas. Antimicrob Agents Chemother. 2006 Sep; 50(9): 3222-4.
34. Wiener J, Quinn JP, Bradford PA, Goering RV, Nathan C, Bush K, Weinstein RA. Multiple antibiotic-resistant Klebsiella and Escherichia coli in nursing homes. JAMA. 1999 Feb 10;281(6): 517-23.
35. Arora S, Bal M. AmpC beta-lactamase producing bacterial isolates from Kolkata hospital. Indian J Med Res. 2005 Sep; 122(3): 224-233.
36. Ding H, Yang Y, Lu Q, Wang Y, Chen Y, Deng L, Wang A, Deng Q, Zhang H, Wang C, Liu L, Xu X, Wang L, Shen X. The prevalence of plasmid-mediated AmpC beta-lactamases among clinical isolates of Escherichia coli and Klebsiella pneumoniae from five children's hospitals in China. Eur J Clin Microbiol Infect Dis. 2008 Oct; 27(10): 915-21. doi: 10.1007/s 10096-008-0532-4. Epub 2008 May 1.
37. Poole K. Resistance to beta-lactam antibiotics. Cell Mol Life Sci. 2004 Sep;61(17):2200-23
38. Shlaes DM, Gerding DN, John JF, Jr., Craig WA, Bornstein DL, Duncan RA, et al. Society for Healthcare Epidemiology of America and Infectious Diseases Society of America Joint Committee on the Prevention of Antimicrobial Resistance: guidelines for the prevention of antimicrobial resistance in hospitals. Infect Control Hosp Epidemiol. 1997;18(4):275-91. Epub 1997/04/01.
39. Pitout JD, Gregson DB, Poirel L, McClure JA, Le P, Church DL. Detection of Pseudomonas aeruginosa producing metallo-beta-lactamases in a large centralized laboratory. J Clin Microbiol. 2005 Jul;43(7): 3129-35..

ORIGINAL ARTICLE

The Antibiotic Resistant Determinant of Pathogenic Bacteria Isolated from Medical Equipment and Hospital Environment in Valiasr Hospital, Arak, 2013

Nona Taheri¹,
Hamid Abtahi²,
Alireza Amozande-Nobaveh²,
Nader Zarinfar³,
Ehsanollah Ghaznavi-Rad^{4*}

¹MSc in Medical Microbiology, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran

²Associate Professor, Department of Microbiology, Molecular and Medicine Research Center, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran

³Assistant Professor, Department of Infectious Diseases, Faculty of Medicine, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran

⁴Assistant Professor, Molecular and Medicine Research Center, Department of Medical Microbiology and Immunology, Faculty of Medicine, Arak University of Medical Sciences, Arak, Iran

(Received January 12, 2013; Accepted Jun 14, 2014)

Abstract

Background and purpose: Nosocomial infections are a major health problem worldwide. Hospital environment is a reservoir for nosocomial pathogens. This study aimed at determining the prevalence of antimicrobial resistance pattern of bacteria isolated from the environment and medical equipment in Valiasr Hospital in Arak.

Material and Methods: A total of 210 samples was collected from hospital and identified. Inducible clindamycin resistance in *Staphylococcus* was determined with D Zone and sensitivity to vancomycin was identified by using Mueller Hinton agar and E-test. The sensitivity of these strains to cefoxitin and oxacillin was determined by disk diffusion method. The resistance was confirmed by investigating the presence of *mec A* gene using PCR technique. To identify the ESBL producing gram-negative bacilli standard method was used. Amp C beta lactamase resistance was assessed by Amp C disk test, and for carbapenemase resistant MHT was applied. E-test with imipenem and imipenem+EDTA were used to identify the resistance pattern of metalo beta lactamase.

Results: There were 240 isolates of which 185 (77%) were *Staphylococcus*. Among these isolates 136 (73.5%) were resistant to oxacillin and cefoxitin. Inducible clindamycin resistance was found in 46 (25%) isolates. Two samples of the *Staphylococcus epidermidis* were vancomycin resistant. The presence of Sa442 genes in *Staphylococcus aureus* and the *mecA* gene of MRSA was confirmed in all isolates except in two. The frequency of gram-negative bacteria was 55(23%). *ox51* gene was identified in *Acinetobacter baumannii*. Fifteen nonfermenting gram-negative bacilli and 40(65%) strains of *Enterobacteriaceae* were ESBL producers. Among the *Klebsiella pneumoniae* six (33.33%) were *AmpC* producers. MHT positive was found in nine (60%) nonfermenting bacilli.

Conclusion: According to this study presence of microorganisms in Valiasr Hospital environment and high incidence of antibiotic resistance are considered as major health problems. By determining potential pathogens in hospital setting and the pattern of antibiotic resistance markers physicians can perform more successful treatments.

Keywords: Nosocomial infections, pathogen bacteria, antibiotic resistant determinants

J Mazand Univ Med Sci 2014; 24(114): 60-73 (Persian).